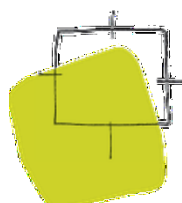

Bewonersenquête Omgevingsvisie

Westerkwartier

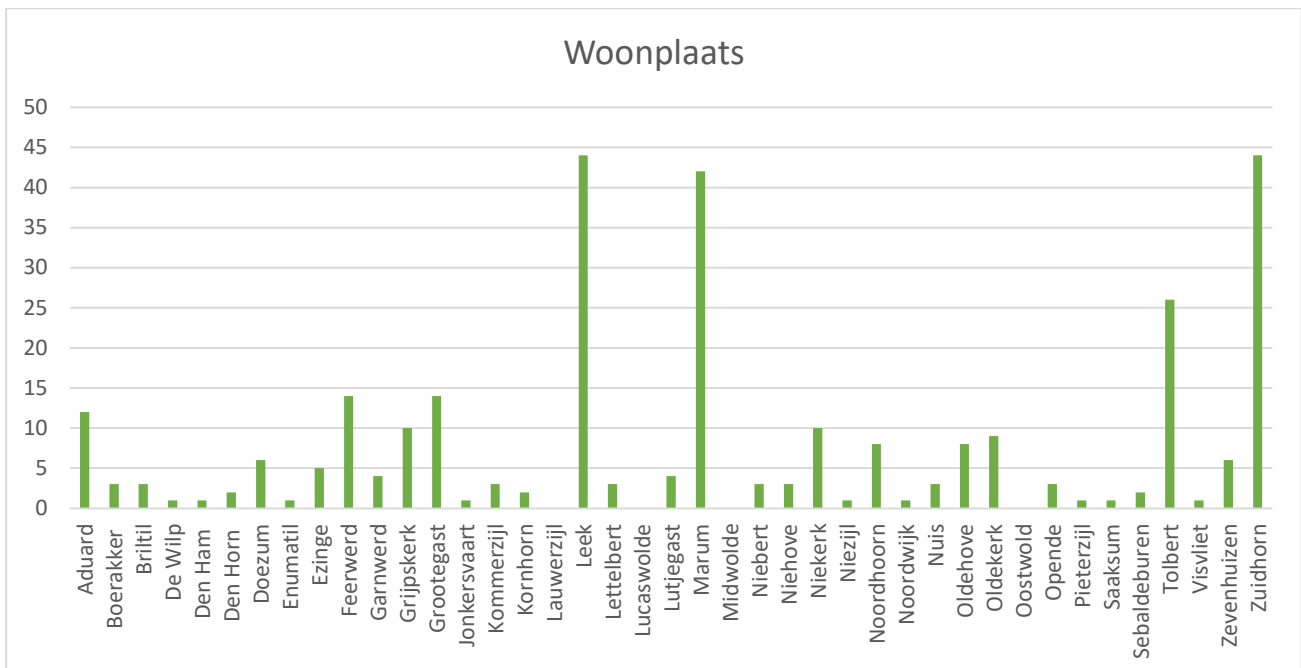
BügelHajema
Ruimte voor de leefomgeving

Resultaten

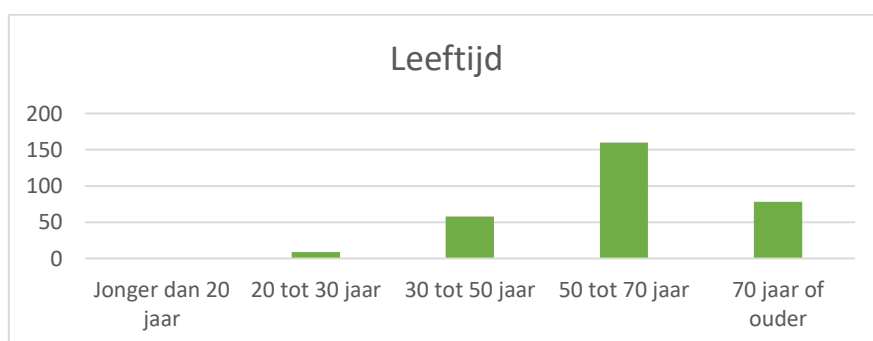
De inwoners van de gemeente Westerkwartier is gevraagd om een digitale enquête in te vullen ten behoeve van de inbreng van de omgevingsvisie. In deze notitie wordt de rode draad uit de enquête weergegeven.

Respondenten

De vragenlijst is door 305 personen ingevuld, waarvan 281 inwoners van de gemeente Westerkwartier zijn. 239 personen hebben daadwerkelijk alle vragen beantwoord. Het grootste deel van deze personen zijn afkomstig uit Leek, Zuidhorn, Marum en Tolbert. Opvallend is dat vanuit Lauwerzijl, Lucaswolde, Midwolde en Oostwold de enquête in het geheel niet is ingevuld.

Wat betreft de leeftijd van de respondenten valt op dat de enquête nauwelijks is ingevuld door personen jonger dan 30 jaar. In de leeftijdscategorie jonger dan 20 jaar heeft niemand de enquête ingevuld. Personen in de leeftijdscategorie 50 jaar of ouder hebben de enquête juist relatief vaak ingevuld.

De enquête valt uiteen in twee delen:

- A. Inhoudelijke vragen over de koers van de gemeente
- B. vragen over waarden in de gemeente

A. Koers van de gemeente

Toekomst

Eén van de vragen in de enquête ging over de toekomst van Westerkwartier; respondenten werd gevraagd aan te geven hoe zij over 20 jaar de toekomst zien in het Westerkwartier. Antwoorden die het meest werden gegeven zijn: 'gezonder', 'groener' en 'schoner'.

Ook blijkt uit de antwoorden angst voor grootschalige veranderingen. Als voorbeeld wordt genoemd bedrijventerreinen, windmolens, zonneparken en verstedelijking.

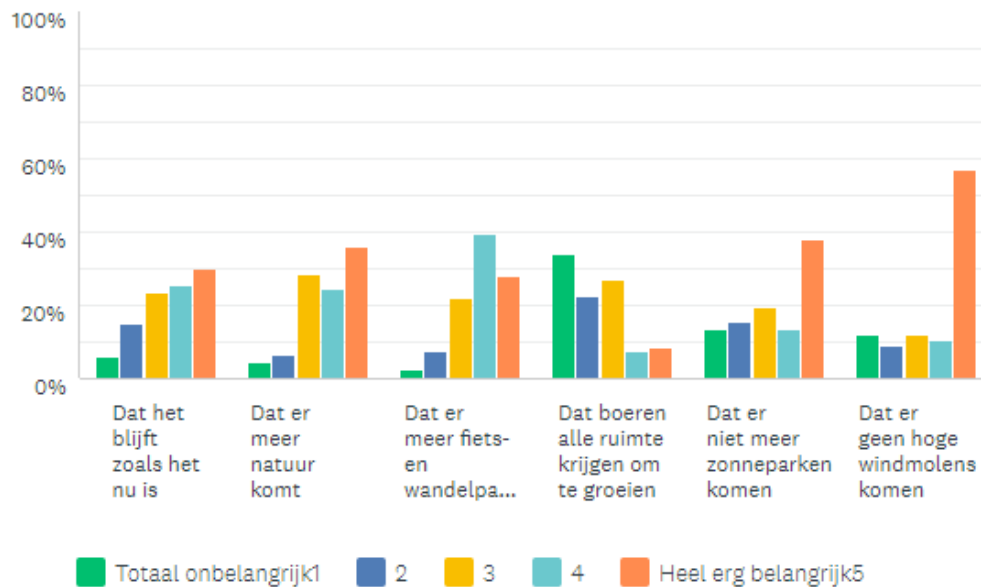
De zinsnede 'nog steeds' valt op. Over 20 jaar is de gemeente *nog steeds* groen, herkenbaar qua landschap, een aantrekkelijk woon en leef gemeente, kleinschalig en rustig.

Verdere antwoorden die zijn gegeven: een gemeente die een belangrijke rol speelt in Noord-Nederland, gegroeid en veranderd (met name rond de A7), maar met behoud van kleinschalig karakter en een overloopgebied voor Groningen en het westen.

Een andere vraag gaat over aan welke onderwerpen de gemeente extra aandacht moeten besteden. Hier mochten de respondenten drie onderwerpen aanvinken die als het belangrijkste worden ervaren. Natuur en groen werd het meest genoemd, gevolgd door duurzaamheid & milieu en landschap. Opvallend is dat winkels & horeca, toerisme & recreatie, bedrijvigheid en klimaat minder zijn genoemd. De resultaten staan in de navolgende tabel.

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES	
▼ Natuur en groen	51,88%	124
▼ Duurzaamheid en milieu	44,77%	107
▼ Landschap	42,68%	102
▼ Wonen	29,29%	70
▼ Bereikbaarheid	27,20%	65
▼ Zorg en welzijn	26,78%	64
▼ Winkels en horeca	16,32%	39
▼ Toerisme en recreatie	14,23%	34
▼ Bedrijvigheid	11,30%	27
▼ Klimaat	10,46%	25
▼ Onderwijs en kinderopvang	8,37%	20
▼ Gezondheid	6,69%	16
▼ Sport en bewegen	4,60%	11
Totale aantal respondenten: 239		

Ook wat betreft het landelijk gebied is gevraagd wat de bewoners belangrijk vinden. Iets wat duidelijk naar vorenkomt is dat de respondenten het heel belangrijk vinden dat er geen hoge windmolens komen. De meningen zijn verdeeld over of er meer fiets- en wandelpaden moeten komen. Datzelfde geldt ook voor meer natuur.

Verder zijn er nog een aantal opmerkingen bij deze vraag geplaatst:

- Zet in op kringlooplandbouw
- Snelle verbinding tussen Zuidhorn en de A7
- Snel internet in het buitengebied
- Geen grote zonneparken

Ook over het thema gezondheid is in de enquête een vraag gesteld. Respondenten is gevraagd wat de gemeente kan doen om gezond gedrag en bewegen te stimuleren. Er zijn een aantal antwoorden geformuleerd, waarvan men er drie kon aankruisen. In de navolgende tabel zijn de resultaten weergegeven.

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES
Meer fiets- en voetpaden aanleggen zodat mensen meer gaan bewegen	53,14% 127
Meer plekken die als prettig worden ervaren omdat het er bijvoorbeeld rustig, mooi en schoon is	41,84% 100
Meer groen en parken	38,08% 91
Meer snelle fietsverbindingen tussen de dorpen, zodat mensen de auto eerder laten staan	35,15% 84
Geen snackbars toestaan in de buurt van scholen	23,85% 57
Meer beweegmogelijkheden voor jong en oud aanleggen in de dorpen	23,85% 57
Meer mogelijkheden voor moestuinen	17,57% 42
Meer plekken realiseren waar jong en oud elkaar kunnen ontmoeten	16,74% 40
Meer wegen autoluw maken, zodat het spelen op straat gemakkelijker wordt	16,32% 39
Meer sportvoorzieningen, ook in de kleinere dorpen	14,23% 34
Anders, namelijk:	Reacties 11,72% 28
Totale aantal respondenten: 239	

Bij 'Anders, namelijk' is aangegeven; meer aandacht en lessen in het basis- voortgezet onderwijs, omgeving samen maken met inwoners zodat deze uitnodigt om buiten te zijn, minder landbouwgif en pesticiden.

Bereikbaarheid en voorzieningen

Eén van de vragen in de enquête ging over de bereikbaarheid van de verschillende dorpen en voorzieningen. Dit was een vraag waarbij respondenten zelf om suggesties werd gevraagd waar de bereikbaarheid en voorzieningen nog verder verbeterd kon worden. Veel genoemde antwoorden zijn goede fiets- en wandelpaden, betere openbaarvervoer (buurtbus/kleinere bussen/'op maat vervoer' wordt ook een aantal keer genoemd), treinstation openen (snelheidslijn), wegen goed onderhouden, snel internet (glasvezel) en noord-zuid verbinding verbeteren. Wat opvalt is dat veel gezegd wordt dat de bereikbaarheid goed is.

Eén ander vraag ging over de voorzieningen in de dorpen. De inwoners mochten aangeven wat ze belangrijk vinden. De resultaten zijn te zien in navolgende tabel, waarbij het meest gegeven antwoord is omkaderd.

	TOTAAL ONBELANGRIJK1	2	3	4	HEEL ERG BELANGRIJK5	TOTAAL	GEWOGEN GEMIDDELDE
▼ Dat de gemeente de dorpen ruimte en budget geeft om zelf keuzes te maken voor wat het beste is voor het dorp	5,49% 13	7,59% 18	23,21% 55	35,02% 83	28,69% 68	237	3,74
▼ Dat de gemeente zorgt voor goede verbindingen tussen de dorpen zodat alle voorzieningen goed bereikbaar zijn voor jong en oud	1,67% 4	3,77% 9	14,23% 34	36,40% 87	43,93% 105	239	4,17
▼ Dat de gemeente zorgt het bestaande voorzieningenniveau in de dorpen behouden blijft.	2,53% 6	5,91% 14	17,72% 42	26,58% 63	47,26% 112	237	4,10

Opmerkingen (38)

De volgende vragen in de enquête gingen over winkels en voorzieningen. De vraag was of inwoners bepaalde winkels of voorzieningen mist in de gemeente. Ruim 76% geeft aan dat geen specifieke voorzieningen worden gemist. Voorzieningen die wel worden gemist zijn goede verbinding openbaarvervoer, horeca, meer variatie aan (biologische) winkels.

Daarnaast werd gevraagd of de inwoners nog bepaalde winkels of voorzieningen missen in het dorp. Bijna tweederde van de respondenten geeft aan niets te missen. Winkels en voorzieningen die wel worden gemist zijn (unieke, biologische) winkels, goede verbinding openbaarvervoer en ontmoetingsplekken (dorpshuis).

Ondernemerschap en initiatief

Daarnaast is in de enquête een vraag gesteld of de omgeving mag veranderen om meer ruimte te geven aan ondernemers. De enquêteresultaten laten zien dat meer geluid, geur, etc.... niet op breed draagvlak kan rekenen.

Verder zijn hier ook opmerkingen geplaatst; er is veel begrip voor ondernemers en hun uitbreidingswensen, maar wel met behoud van waarden. Het liefst concentratie bij de A7. Veel mensen vinden dat boerenbedrijven slecht zijn voor het milieu, (biologische) melkvee en duurzame landbouw voegen wel wat toe aan het landschap.

Daarnaast ging een vraag over wat men belangrijk vond als het gaat om bedrijvigheid. Wat opvalt, is dat mensen het heel belangrijk vinden dat de gemeente ervoor zorgt dat bestaande en nieuwe bedrijven qua oppervlakte passen bij de schaal van het Westerkwartier

Verder zijn er ook opmerkingen geplaatst, veelvoorkomende waren: vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing gebruiken voor woningen en zorg en concentratie langs A7 van grotere bedrijven.

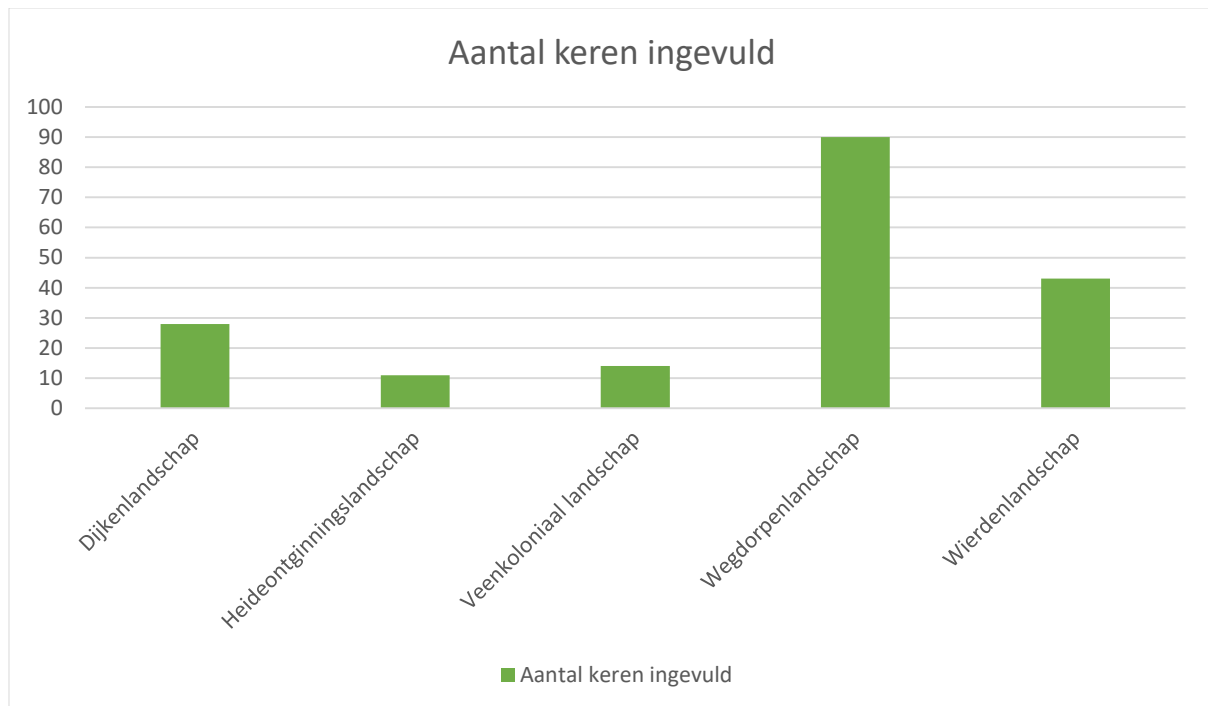
Tot slot werd er nog gevraagd wat men nog aan de gemeente Westerkwartier willen meegeven. Een aantal vaker gehoorde antwoorden waren: betrek inwoners, maar ook de rol van bewoners en gemeente goed uitspreken, karakter van de woonomgeving behouden, groene gemeente behouden, terugkoppelen wat er met de enquête is gedaan.

124 personen hebben aangegeven dat ze graag op de hoogte gehouden worden over de Omgevingsvisie en andere bijeenkomsten. Een mooi aantal!

B. waarden in de gemeente

In de enquête is open vraag gesteld over wat het Westerkwartier uniek maakt. Deze vraag is gesteld op gebieds- en dorpsniveau. Hieronder de opbrengst.

Waarden op gebiedsniveau

Dijkenlandschap

De enquête is door 28 personen ingevuld waarvan; 21 inwoners, één ondernemer, vijf bezoekers en één belangenorganisatie. Mensen vinden leefbaarheid dorpen, cultuurhistorische elementen in het landschap (bijvoorbeeld dijken) en goede infrastructuur (vooral fiets- en wandelpaden) van grote waarde. Daarnaast geven mensen aan dat het belangrijk is dat de openheid van het landschap bewaard en bewaakt wordt.

Heideontginningslandschap

De enquête is door elf personen ingevuld waarvan; zes inwoners, vier bezoekers en één belangenorganisatie. Heel opvallend is de enquête door vier bezoekers is ingevuld. Meeste opmerkingen gaan over de (reeds bekende) kenmerken van het landschap en de (historische) waarde daarvan. Het landschap geeft rust en er zijn mooie wandelroutes.

Veenkoloniaal landschap

De enquête is door veertien personen ingevuld waarvan; zes inwoners, één overheidsinstelling, zes bezoekers en één belangenorganisatie. Heel opvallend dat de iets minder dan de helft is ingevuld door bezoekers!

De reeds bekende antwoorden worden hier ook weer gegeven zoals, kenmerken van het landschap en de (historische) waarde daarvan is van groot belang. Daarnaast geven de mensen aan dat het verhaal beter kan worden verteld, verrommeling van het landschap dreigt. Meerdere opmerkingen over intensieve veehouderij. Er wordt enerzijds aandacht gevraagd voor nieuwbouw, anderzijds wordt aangegeven dat grootschalige nieuwbouw onwenselijk is. Daarnaast geeft een bewoner aan dat het gebied gevormd is door energiewinning, maar cultuurhistorisch gezien is dat onnatuurlijk gebeurd en dus minder waardevol. Diegene geeft aan dat het gebied zich goed leent voor productie van nieuwe duurzame vorm van energie (windturbines en zonneparken).

Wegdorpen landschap

De enquête van wegdorpen landschap is door 90 personen ingevuld waarvan; 88 inwoners, twee ondernemers, drie bezoekers en één belangenorganisatie. Op de vraag wat de mensen van grote waarde vinden, wordt aangegeven; de cultuurhistorische elementen (coulisselandschap, houtwallen etc.), natuur, ruimte, rust en infrastructuur, voorzieningen meer woningbouw en bedrijvigheid.

Wierdenlandschap

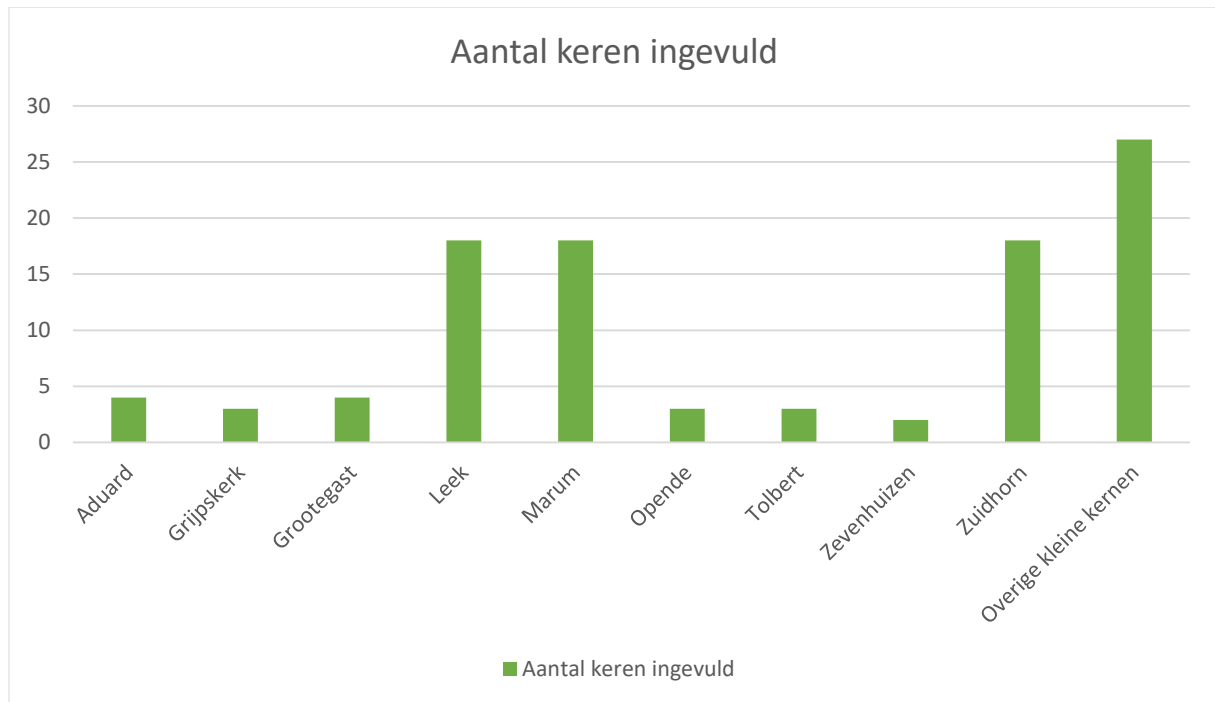
De enquête van het wierdenlandschap is door 42 personen ingevuld waarvan; 31 inwoners, twee ondernemer, vijf bezoekers en vier belangenorganisaties.

Mensen vinden in het wierdenlandschap de kenmerken van het landschap en de (historische) waarde daarvan van grote waarde. Ook rust en kleinschaligheid worden als grote waarden aangegeven. Verder geven de mensen aan dat er aandacht moet komen voor wandelpaden, maatwerk bij aanvragen voor nieuwe ontwikkelingen. Andere antwoorden waren meer ruimte voor natuur, landschap en weidevogels, minder ruimte voor landbouw. Ook de beleving vanaf het water is een grote waarde voor een aantal personen. Veel mensen hebben liever geen horizonvervuiling (zonneparken).

De ondernemers zeggen dat het belangrijk is dat de basis behouden wordt. Er mag best iets nieuws komen, maar het moet het oude landschap niet teniet doen (geen molenpark etc.), maar juist kleinschalig en de moeite waard zijn voor de bewoners en toeristen. Museum Ezinge en Niehove zijn schatten die de omgeving maken.

Waarden per kern

Aduard

De enquête van Aduard is door vier personen ingevuld, die allen inwoners zijn. Groen, bomen en open landschap zijn van grote waarde. Aangegeven is dat er aandacht moet komen voor overlast van werkzaamheden. Daarnaast geeft iemand aan dat er meer vrije bouwkavels voor levensloop bestendige woningen moeten komen.

Grijpskerk

De enquête van Grijpskerk is ook door drie personen ingevuld, die allen inwoners zijn. Aangegeven is dat de voorzieningen van grote waarde zijn in Grijpskerk. Daarnaast geeft iemand aan dat het van grote waarde is dat het natuurpark rondom de NAM blijft bestaan.

Grootegast

De enquête van Grootegast is vier keer ingevuld, allen door inwoners. Ze vinden de aanwezige winkels, natuurgebieden en houtwallen van grote waarde.

Leek

De enquête van Leek is door achttien personen ingevuld, waarvan zeventien inwoners en één ondernemer. Wat wordt aangegeven is dat de mensen goede voorzieningen, prettig wonen, beweegvriendelijke omgeving en Nienoord van grote waarde vinden. Ook wordt aangegeven aandacht voor leefbaarheid, behoud voorzieningen, veiligheid, groen en bermen.

Marum

De enquête van Marum is achttien keer ingevuld, wederom allemaal inwoners. Wat personen van grote waarde vinden in Marum zijn de groene omgeving, open landschap, veiligheid, oude paden, wijken, gebied Oude Riet, Trimunt, goede voorzieningen en bereikbaarheid, actief dorp, schone lucht en uitbreiding van woongelegenheid (ook voor starters).

Opende

Twee inwoners hebben de enquête van Opende ingevuld. Wat van grote waarde is de goede voorzieningen, zelfredzaamheid en grote betrokkenheid.

Tolbert

Drie inwoners van Tolbert, waarvan twee inwoners en één ondernemer. De natuur en ruimte zijn belangrijk.

Zevenhuizen

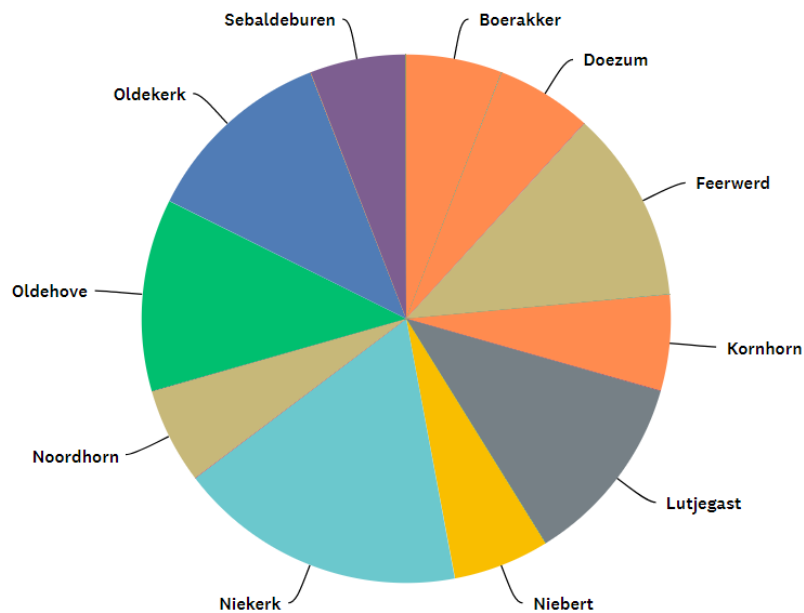
De twee inwoners uit Zevenhuizen geven aan het hoofddiep met weilanden en dieren (hazen, fazanten en kievieten) belangrijk te vinden.

Zuidhorn

De enquête van Zuidhorn is door achttien personen ingevuld, waarvan zeventien inwoners zijn en één ondernemer. Veel mensen vinden van grote waarden in Zuidhorn: groen, goede voorzieningen, divers winkelaanbod en goede verbindingen.

Kleine kernen

De enquête kleine kernen in Westerkwartier is 27 keer ingevuld, waarvan 26 inwoners en één ondernemer. Hieronder is te zien waar de inwoners wonen. Wat opvalt, is dat er weinig respons is vanuit de echt kleine kernen en gehuchten.

Boerakker

Eén inwoner uit Boerakker vindt leefbaarheid en voorzieningen van grote waarde.

Doezum

Eén inwoner heeft Doezum ingevuld. In de kleine kern vindt deze persoon het van grote waarde dat het coulisselandschap niet verder wordt aangetast, de bomen blijven staan en verdwenen bomen weer gepland moeten worden.

Feerwerd

Eén inwoner uit Feerwerd vindt van grote waarde de rust, stilte, geen lichtvervuiling, geen lawaaioverlast, beperken van overlast zware landbouwmachines waaronder melktankwagens. Daarnaast vind een andere inwoner natuurlijk evenwicht, bijbehorend landschap en voorzieningen van grote waarde.

Kornhorn

Eén inwoner in Kornhorn vindt van grote waarde de dorpswinkel, honden uitlaadveld met hondentoilet.

Lutjegast

Eén inwoner van Lutjegast vindt de voorzieningen en natuur van grote waarde.

Niebert

Eén ondernemer uit Niebert vindt het open karakter van grote waarde.

Niekerk

Twee inwoners uit Niekerk vinden van grote waarde de voorzieningen, activiteiten, veel groen en starters woningen. De derde inwoner vindt het behoud van parken en rustgevende natuurgebieden van grote waarde.

Noordhorn

Eén inwoner uit Noordhorn vindt de overzichtelijkheid en de nabijheid van een open landschap van grote waarde. Geeft ook aan dat het beeld verstoord wordt door overmatige verlichting van de gemeente of vee-schuren.

Oldehove

Twee inwoners uit Oldehove vindt bereikbaarheid met het OV, behoud van landschap en beschikbaarheid van voorzieningen van grote waarde.

Oldekerk

Eén inwoner Oldekerk vindt van grote waarde de bomen, oude cultuur historische elementen zoals; historische wegen, waterlopen, groenstructuren, ouder verkavelingen en historische bebouwing. Eén andere inwoner vindt rust en ruimte van grote waarde. Maar zegt ook dat er gezorgd moet worden voor uitbreidingen om voorzieningen in stand te houden.

Sebaldeburen

Twee inwoners uit Sebaldeburen vinden oude historische elementen, voorzieningen en wandelroutes van grote waarde.

Kleine kernen beschermd dorpsgezicht

De enquête van kleine kernen met beschermd dorpsgezicht is door één inwoner ingevuld uit Saaksum. Uit Ezinge, Oostum, Garnwerd en Niehove heeft niemand de enquête ingevuld. De inwoner uit Saaksum vindt het houden zoals het nu is en geen jeugdoverlast uit andere dorpen van grote waarde.